

პოლიტიკური და ეკონომიკური ვითარება დიდ ბრიტანეთში, პოსტ-
ბრექსიტული რეალობა

ალექსანდრე ბაციკაძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებისა და ხელოვნების ფაკულტეტზე მაგისტრის აკადემიური ხარისხის
მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

პოლიტიკის მეცნიერება (მიმართულება - პოლიტიკის მეცნიერება)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნინო ფავლენიშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2022

სარჩევი

აბსტრაქტი.....	iv
Abstract:	v
1. შესავალი.....	1
1.1. საკითხის აქტუალობა/ლიტერატურის მიმოხილვა	1
1.2. ევროკავშირი და დიდი ბრიტანეთი.....	1
1.3. ევროკავშირის ერთიანი ბაზარი და ოთხი თავისუფლება	3
1.3.1. საქონლის თავისუფალი მოძრაობა	4
1.3.2. ხალხის თავისუფალი მოძრაობა	5
1.3.3. კაპიტალის თავისუფალი მოძრაობა	6
1.3.4. სერვისების თავისუფალი მიმოსვლა.....	6
2. თეორიული ჩარჩო.....	8
2.1. ახალი ინსტიტუციონალიზმი.....	9
2.2. რაციონალური არჩევანის ინსტიტუციონალიზმი.....	10
2.3. ისტორიული და სოციოლოგიური ინსტიტუციონალიზმი	11
3. მეთოდოლოგია	13
4. პოლიტიკური და ეკონომიკური ვითარება დიდ ბრიტანეთში, პოსტ-ბრექსიტული რეალობა.	15
4.1. პრე-ბრექსიტული გარემო ბრიტანეთში	15
4.2. ბრექსიტის პროცესი.....	19
4.3. ბრიტანეთის პოლიტიკური და ეკონომიკური გარემო პოსტ-ბრექსიტულ პერიოდში	22
4.3.1. ბრექსიტის ეკონომიკური ეფექტი.....	25
4.4. შოტლანდია.....	27

4.5. ჩრდილოეთ ირლანდია.....	30
ბიბლიოგრაფია.....	39

აბსტრაქტი

2016 წელს დიდ ბრიტანეთში ჩატარდა რეფერენდუმი, რის შედეგადაც, დიდმა ბრიტანეთმა დატოვა ევროკავშირი. ამ გადაწყვეტილების შემდეგ, დიდი ბრიტანეთი აღმოჩნდა კრიზისულ მდგომარეობაში, რადგან ბრიტანეთი ვეღარ სარგებლობს ოთხი თავისუფლებით. ამან გამოიწვია ეკონომიკური დაღმასვლა. ასევე, დამძიმდა პოლიტიკური ვითარება, რადგან ჩრდილოეთ ირლანდიასა და შოტლანდიის პოზიცია ბრექსიტის რეფერენდუმის შესახებ იყო ნეგატიური. ამ ორი სახელმწიფოს მოსახლეობის უმრავლესობამ ხმა მისცეს ევროკავშირში დარჩენას. შოტლანდიის შემთხვევაში, ბრექსიტის შემდგომ აქტიურად დაიძრა დამოუკიდებლობის კამპანია, რასაც შოტლანდიის პირველი მინისტრი, ნიკოლა სტარგონი მეთაურობს. მან ასევე დაანონსა სავარაუდო რეფერენდუმის თარიღი, რის გამოც დიდ ბრიტანეთში პოლიტიკური არასტაბილურობაა შექმნილი. რაც შეეხება ჩრდილოეთ ირლანდიას, ბრექსიტის შეთანხმების შედეგად მიღებული ახალი პროტოკოლი, რომელიც განსაზღვრავს ჩრდილოეთ ირლანდიის როლს დიდ ბრიტანეთში გახდა განხილვის საგანი. ჩრდილოეთ ირლანდიის უნიონისტთა პარტია, რომელიც ქვეყანაში დიდი ძალაუფლებით სარგებლობს, რომელსაც გააჩნია დიდი სურვილი, რომ გაიზარდოს ჩრდილოეთ ირლანდიის როლი დიდ ბრიტანეთში, არიან უკმაყოფილონი ახალი პროტოკოლით.

კვლევის მიზანია, დიდი ბრიტანეთის ეკონომიკური და პოლიტიკური მდგომარეობის გამოკვლევა პოსტ-ბრექსიტულ ვითარებაში, თუ როგორი სახის ცვლილებები განიცადა გაერთიანებამ ამ მოვლენის შემდგომ. ასევე, ჩემი მიზანია დავადგინო თუ რამდენად დიდ საფრთხეს წარმოადგენს ბრექსიტი დიდი ბრიტანეთის გაერთიანებაზე ჩრდილოეთ ირლანდიის და შოტლანდიის დარჩენა/გამოსვლის საკითხებზე. კვლევაში განხილულია შემთხვევის ანალიზი, კერძოდ შოტლანდია და ჩრდილოეთ ირლანდია, რის შედეგადაც კრიტიკულად ფასდება მათი პოლიტიკა ბრექსიტის შემდგომ. ასევე კვლევაში განხილულია ბრიტანეთი ბრექსიტამდე, ბრექსიტის პროცესში და მის შემდგომ, რის შედეგადაც ფასდება ბრიტანეთი პოსტ-ბრექსიტულ გარემოში.

ძირითადი სიტყვები: ბრექსიტი, დიდი ბრიტანეთი, შოტლანდია, ჩრდილოეთ ირლანდია. დამოუკიდებლობა. ევროკავშირი.

Abstract:

In 2016, a referendum was held in the UK which resulted in UK leaving the EU. Following this decision, the UK found itself in a state of crisis as Britain could no longer enjoy four freedoms of EU. This led to an economic and political downturn. Also, the political situation worsened as the position of Northern Ireland and Scotland on the Brexit Referendum was negative. The majority of the population of these two countries voted to stay in the EU. In the case of Scotland, the independence campaign was actively launched after Brexit, led by the first Minister of Scotland, Nicola Sturgeon. She also announced the date of an alleged referendum, which has created political instability in the UK. As for Northern Ireland, the new protocol adopted under the Brexit Agreement defining the role of Northern Ireland in the UK has become the subject of discussion. The Union Party of Northern Ireland, which enjoys great power in the country and has a strong desire to increase the role of Northern Ireland in the UK, are unhappy with the new protocol.

The aim of the study is to examine the economic and political situation in the UK in the post-Brexit situation, and what kind of changes the union has undergone since the event. Also, my aim is to ascertain how great a threat Brexit poses to the unification of the UK over the stay and exit issues of Northern Ireland and Scotland. The study discusses case studies, in particular Scotland and Northern Ireland, that result in critically evaluating their post-Brexit policies. The study also examines the UK before Brexit, in the Brexit process and beyond, assessing the UK in a post-Brexit environment.

Keywords: Brexit, Great Britain, Scotland, Northern Ireland. Independence. EU.